

Efectes del context sociolingüístic en el coneixement de la llengua de l'escola de l'alumnat d'origen estranger al finalitzar sisè de primària: el cas de Catalunya.

Judith Oller Badenas
Universitat de Girona
Departament de Psicologia

¿Què és diferent a Catalunya?

- TOTA la infància i l'adolescència estrangera s'escolaritza en programes de canvi de la llengua de la llar a l'escola.
- Del total d'alumnat estranger, el 8% té una llengua familiar diferent a les llengües oficials.
- Durant els últims 5 anys, augment notable de l'arribada d'alumnat d'incorporació tardana.
- Aules enormement heterogènies respecte el domini de la llengua catalana.
- En molts casos no hi ha continuïtat entre la llengua vehicular de l'ensenyament i la llengua en presència social.

¿Què sabem sobre l'ASL?

- ❑ El desenvolupament d'habilitats lingüístiques cognitiu/acadèmiques en la L2 es recolza sobre les habilitats conversacionals prèviament adquirides (Cummins, 1981).
- ❑ Per això, per aprendre una segona llengua és necessari garantir una suficient exposició a la L2 (bé des de l'entorn social o escolar) i tenir el desig d'usar aquesta nova llengua amb els demès (motivació i sentit de l'aprenentatge lligat a la necessitat de comunicació genuïna).

¿Què sabem sobre l'ASL?

□ Les investigacions internacionals afirmen que l'alumnat estranger sol trigar entre **1 i 2 anys** a adquirir **fluència conversacional** en la llengua de l'escola, mentre que necessita com a **mínim 5 anys** per “atrapar” el nivell de llengua de l'alumnat nadiu en tasques escolars relacionades amb la **llengua escrita** en la L2 (Thomas i Collier, 1997; Cummins, 2002)

Però ¿què passa quan no es garanteix **suficient exposició a la L2** ni a l'entorn familiar ni a l'entorn social de l'alumnat estranger, **com en el cas de Catalunya?**

La investigació

Quin efecte té el context sociolingüístic en l'adquisició del català de l'alumnat estranger?

PARTICIPANTS

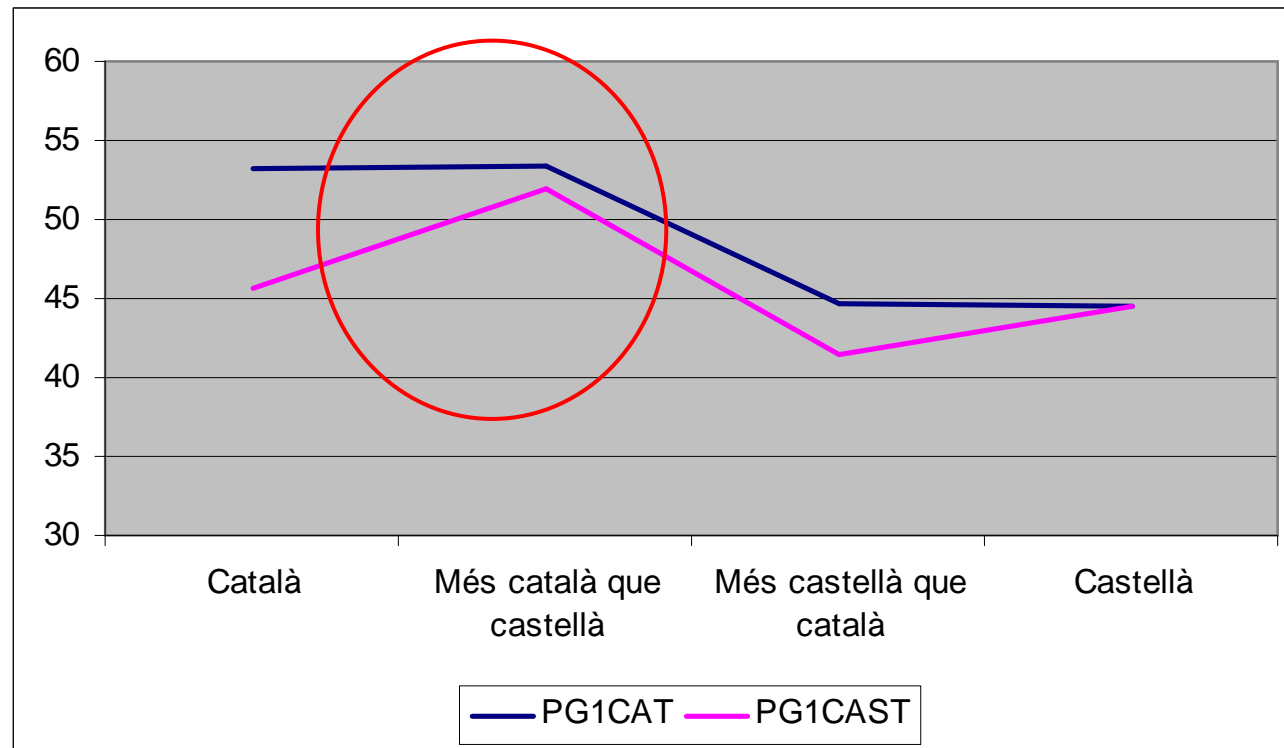
- ❑ 515 estrangers de sisè de primària.
- ❑ 43 països, 28 llengües familiars.
- ❑ TE: 20% nascuts, 15% 6-9 anys, 28% 3-6 anys i 37% alumnat d'incorporació tardana.
- ❑ 65% viuen en barris on el CS és castellà.
- ❑ 70% en aules amb menys del 25% d'alumnat catalanoparlant.

INSTRUMENTS

- ❑ Proves de coneixement de català i castellà que mesuren les següents habilitats lingüístiques:
  - Comprensió Oral, Morfosintaxis, Ortografia, Comprensió Lectora i Expressió Escrita (proves escrites, recollides a l'índex PG1)
  - Expressió Oral (proves orals)
- ❑ Les puntuacions de cada habilitat van de 0 a 100, amb una mitja de 50.

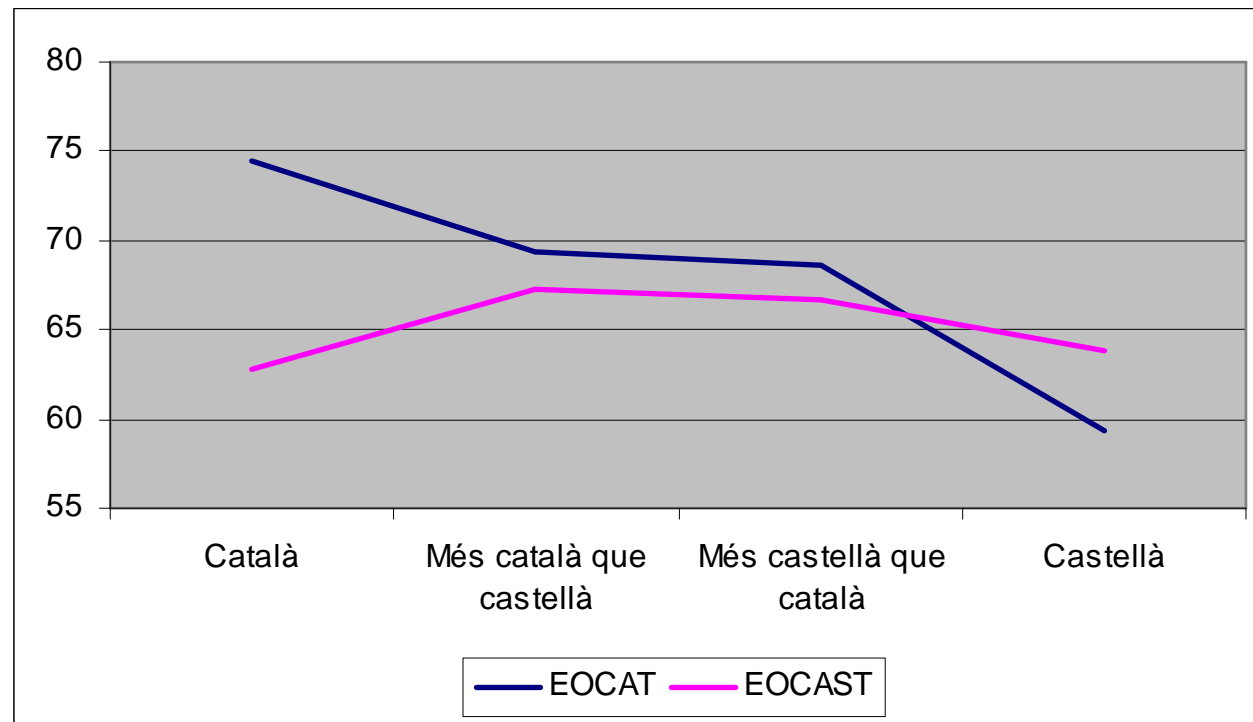
Alguns resultats...

1. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC I CONEIXEMENT ESCRIT

- Els estrangers saben significativament més català i castellà escrit a mesura que l'entorn social es catalanitza

2. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC I CONEIXEMENT ORAL

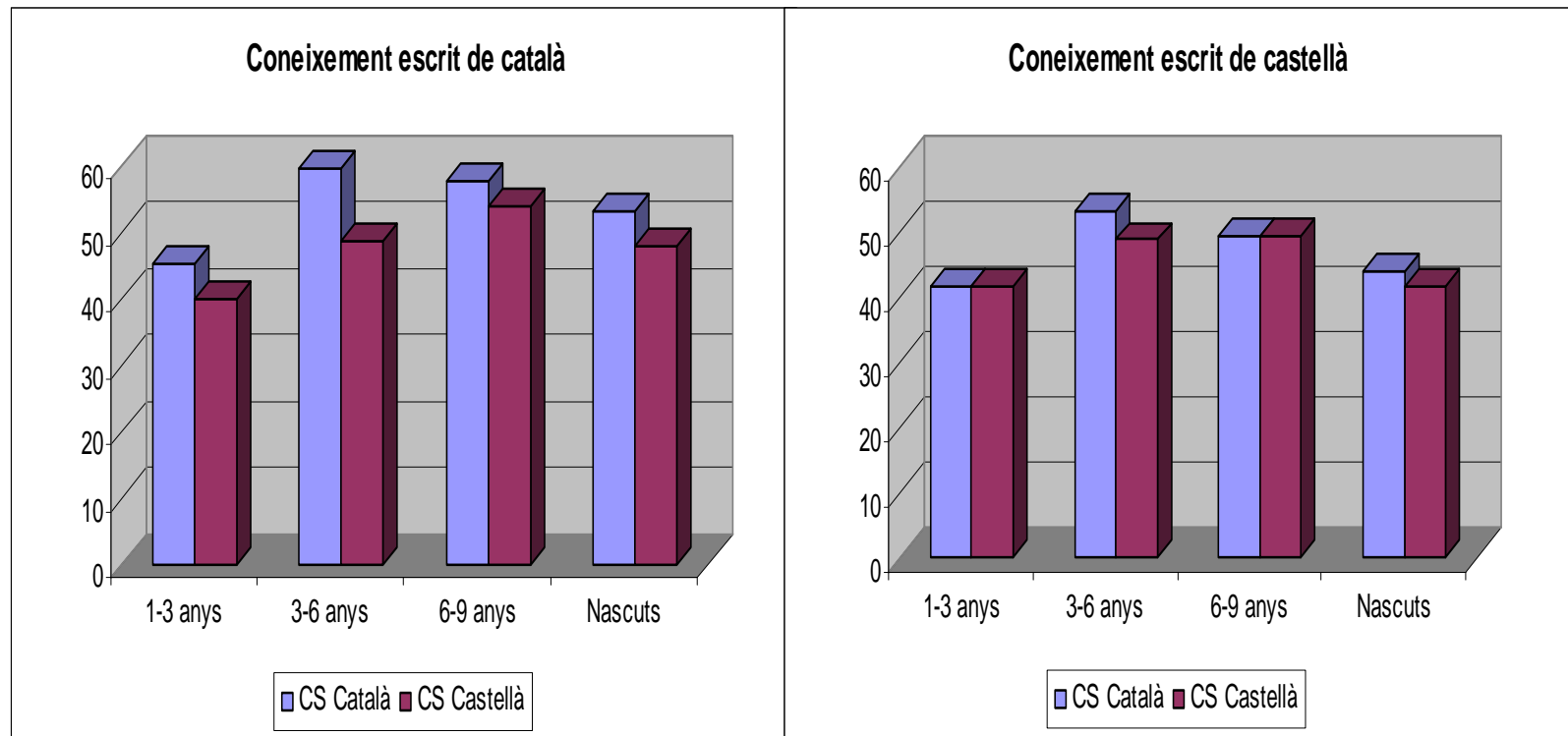

- El context sociolingüístic és decisiu a l'hora de determinar els nivells de llengua oral en català de l'alumnat estranger. En canvi, això el castellà oral es continua desenvolupant independentment del CS.

Alguns resultats...

3. CS, TEMPS DE RESIDÈNCIA I CONEIXEMENT ESCRIT

□ El PG1CAT millora a mesura que augmenta el TR i el context es catalanitza, no obstant les diferències no són significatives. El PG1CAST es manté invariable.

Diapositiva 9

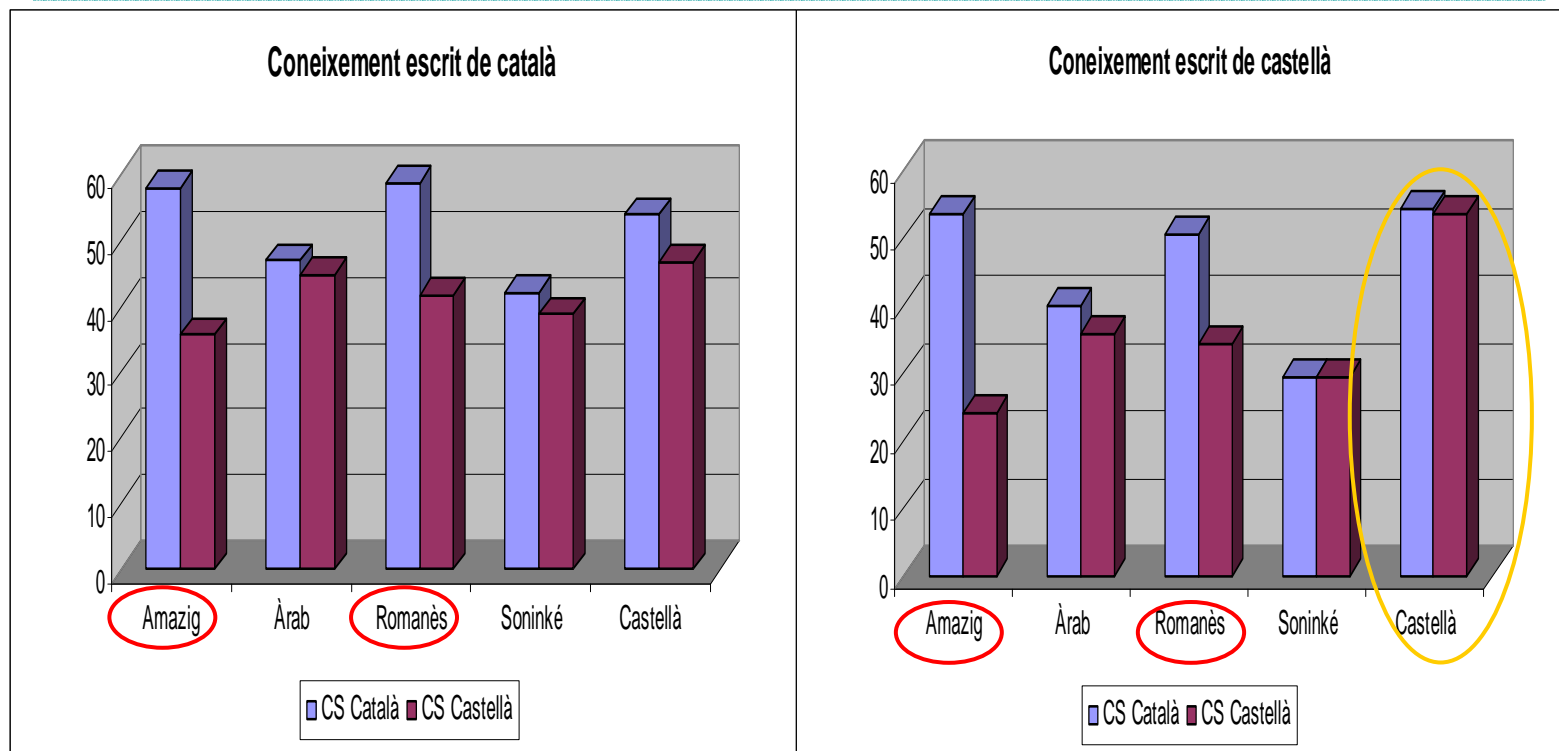
JO1

Aquí a l'explicació posar que en el cas de l'expressió oral es mantenen les mateixes tendències. El context sociolingüístic no afecta el coneixement dins la variable TE.

Judith Oller; 15/11/2008

Alguns resultats...

4. CS, LENGUA FAMILIAR I CONEIXEMENT ESCRIT

□ L'alumnat amazig i romanès veuen notablement amplificat el seu coneixement escrit de català i castellà a mesura que el context es catalanitza. L'alumnat hispà obté uns resultats lleugerament millors en ambdues llengües quan el CS és català.

Conclusions

- ❑ El context sociolingüístic és una variable que cal considerar a l'hora d'estudiar el procés d'adquisició de la L2 de l'alumnat estranger.
- ❑ En concret, els resultats indiquen que la manca de continuïtat entre la llengua de l'escola i la llengua del context social és un límit important pel desenvolupament lingüístic de català de l'alumnat estranger.
- ❑ Estudis previs (Oller i Vila, 2008; Oller, 2008) mostren que l'alumnat estranger a Catalunya triga més temps que en altres països a desenvolupar nivells de llengua escrita similars als dels nadius. De fet, només l'alumnat romanès aconsegueix tenir uns nivells de llengua escrita similars als catalanoparlants després de 9 anys d'estada. Una de les raons per les quals s'allarga aquest procés és el pobre ús del català fora de l'escola (CS).

Conclusions

- ❑ Si es fa dependre la pràctica educativa i l'avenç curricular del coneixement lingüístic en català de l'alumnat estranger, estem exclouent la majoria d'aquest alumnat.
- ❑ La única manera de promoure l'avenç escolar d'aquest alumnat és trobar maneres per garantir l'adquisició de coneixements "independentment" del nivell de llengua que hagin desenvolupat.
- ❑ Per tant, cal trobar recursos organitzatius i didàctics que permetin gestionar la diversitat d'alumnat respecte el coneixement de la llengua catalana, que tinguin present:
  - La importància de la llengua oral dins l'aula ordinària;
  - El treball en petits grups heterogenis;
  - El valor de la L1 com a recurs per aprendre la L2.

Alguns exemples...

- ❑ Vila, I. y Siqués, C. (2006). Lengua propia y lengua de la escuela: implicaciones educativas en la escolarización de la infancia extranjera. En I. Márquez (ed.), *Políticas de inmigración, interculturalidad y mediación: Respuestas a la exclusión*. Donostia-San Sebastian: Gakoa, 177-204.
- ❑ Vila, I.; Siqués, C. i Roig, T. (2006). *Llengua, escola i immigració: un debat obert*. Barcelona: Graó.
- ❑ Coelho, E. (2005). *Ensenyar i aprendre en escoles multiculturals : una aproximació integrada*. Barcelona: I.C.E. Universitat de Barcelona- Horsori.